

I kulturbildet

Farvel til ironien

Det var da voldsomt til engasjement, da Plutselig dukker Bleken og Gullvåg opp på Svartla'mon og bruker kunsten sin som politisk uttryksmiddel. Kanskje noe er i ferd med å endre seg i norsk kulturliv.

I ganske mange år nå har kunstnere og kulturfolk, ja, til og med vi som skriver om kultur i avisene, vært tilbakeholdende med å mene noe bestemt om aktuelle stridsspørsmål. Vi har skrevet om kampen for ytringsfriheten, men det er ikke noe stridsspørsmål, ikke i Norge.



Tjorge Lundemo

En del engasjerte seg i EU-debatten, men da var det på en måte unntakstilstand. Siden slutten av 80-tallet en gang har mange i kultursektoren forholdt seg til omverdenen med ironi. For alt var blitt så innflett og usammenhengende – fragmentert var ordet – at vi lente oss tilbake med et skjært, postmodernistisk smil og slengte ut kryptiske kommentarer. Alle ord med betydningssinnhold ut over det vanlige satte vi i anførselstegn.

Vi hevet ett øyebryn og viftet i været med to fingre på hver hånd for å vise at det vi sa, hadde opp til flere bunner. Slik skulle alle forstå at vi hadde tanker om saker og ting, at vi var kritiske, men ingen kunne ger.

Fortsatt er det like vanskelig å finne klare svar og fortsatt er skråsikkerheten verd å bejse. Men antagelig har fler og fler forstått at vårt strev med å være kule ironikere gikk for langt. Vi distanserte oss så mye at vi nesten isolerte oss. Håkon Blekens og Håkon Gullvågs veggmaleri på Reina er det ferskeste og mest slagkraftige eksempelet på kunstnernes nye samfunnsengasjement. Hele byen, hele landet, er spent på hva som skjer den dagen kommunens rivningsmaskiner kommer for å ødelegge kunstverket. Plutselig angår kunsten folk flest.

Jeg har sett mange andre eksempler den siste tiden. Tove Nilsen skrev i Dagbladet forleden om barn i kirkeasyl. Etter lang tid tok hun sjansen på å si hva hun mente, men det var vanskelig; «fordi frykten for å oppfattes som sentimental moralist eller sint vulgærdebattant får vestlige intellektuelle til å tie».

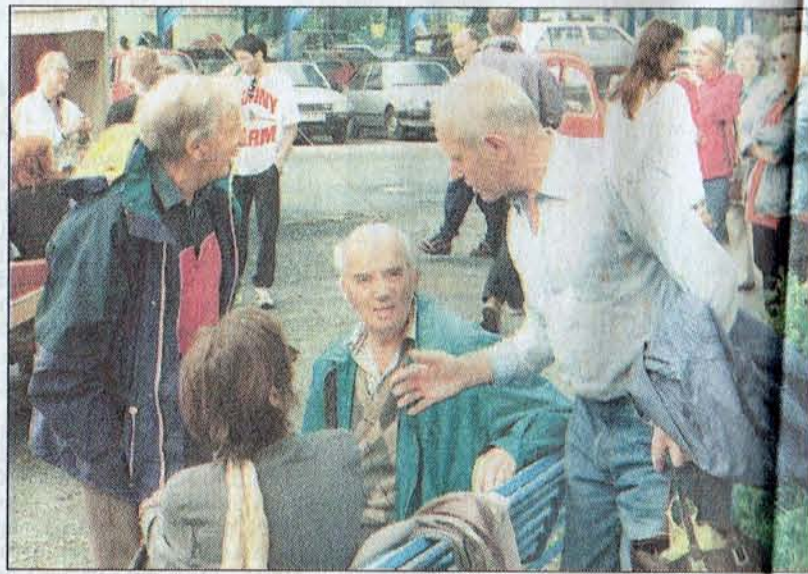
En annen debatt har gått i Dagbladet de siste ukene. En klikk unge litteraturer har diskutert konspirasjon. Debatten angikk nok bare dem selv, men utgangspunktet kunne vært interessant. Det handlet om hvorvidt litteraturen er i ferd med å bli politisk igjen.

Den er kanskje det. Under Bjørnson-festivalen i Molde om et par uker skal man både diskutere Nigeria, Midt-Østen og kvinners litteratur. Erica Jong og Suzanne Brøgger, som begge har fjernet seg langt fra det de sto for på 70-tallet, skal i aksjon.

Kunstnernes politiske engasjement på 90-tallet – hvis det virkelig er det vi nå ser konturene av – vil uansett bli annerledes enn den sosialrealistiske slagord-politikken man bedrev på 70-tallet. For det «nye» (unnskyld anførselstegnene, gammel vane er vond å vende) engasjementet har en annen bakgrunn; det er blant annet en reaksjon på den kyniske postmodernismen som sa at ingenting er viktig, det finnes ikke lenger en felles offentlighet og det nytter ikke lenger å debattere, for Lønning og Staff har overtatt.

Når vi nå vurderer å legge vekk ironien som daglig omgangsform og bare vil ta dem frem ved festlige anledninger, er det fordi vi begynner å skjønne at å distansere seg, er det samme som å legge seg flat, gi opp. Det vil vi ikke. For sikkerhets skyld: Dette er alvorlig ment.

OPP-RØRT: Reina-beboerne møtte manns-terkt opp til avdukingen. Rivnings-planene setter sin-nene i kok.



Maleriet gir nytt håp

PER CHRISTIANSEN

Skyene var trukket til side, men Fru Justitia var fortsatt like blind da Håkon Gullvåg og Håkon Blekens protestmaleri på Svartla'mon i Trondheim ble avduket i går formiddag. Gamle og nye beboere i området, barneha-



geunger, kunstnere, sammen flere hundre smilende mennesker, hadde samlet seg til begivenheten. Men kommunen viste ikke ansikt.

– Jeg må si at jeg er skuffet over at ingen ansvarlige politikere stiller opp ved en slik anledning. Her kunne de hatt mulighet til å vist litt storsinn og rettet opp noe av det dumme de har foretatt seg i denne saken, sier Håkon Bleken, som i likhet med sin malerkollega og naboer ble overrasket med gratulasjoner, pene ord, og ikke minst blomster, under den uformelle, men likevel høytidelige åpningsseremonien.

Kunst et korrektiv

– Kunst som kampmiddel har røtter langt tilbake i tiden. Gullvåg og Blekens innsats de siste dagene har vist at kunsten fortsatt har evne til å forarge, at kunst ikke bare er noe til å gjemme bort i galleriene. Denne aksjonen har minnet oss om at kunsten skal være et speil for dem som styrer, og at den kan fungere som et korrektiv til det som bestemmes av politikerne. Det er ikke alltid myndighetene er i pakt med det folk mener, sa Eiliv Olsen, formann i Trondhjems Kunstforening før avsløringen av det svære veggmaleriet.

Arbeidet med det kontroversielle kunstverket startet mandag kveld, og ble avsluttet ved 14-tiden torsdag et-

ROSER: Kunstnerne Håkon Gullvåg og Håkon Bleken ble overrasket med klemmer og blomster.

ter mange kalde og sure timer i stiger og i en ni meters «lift», som til tider svalet kraftig i de harde vindkastene fra nordvest. Begge malerne innrømmer at det har vært litt av en kraftprøve, og de understreker at det ikke ville vært mulig å gjennomføre arbeidet så raskt uten god hjelp fra yngre kunstnere bosatt i området.

– Da jeg var ferdig med det siste torsdag ettermiddag, satte jeg meg ned og ble bare sittende og se på veggen i etpar timer. Jo, det har vært litt av en jobb, sier Gullvåg og roper at han og Bleken ikke er helt ferdig med veggmaleriet og den effektive aksjonen ennå. Det neste blir trolig å utgi veggmaleriet i et begrenset opplag som litografi. Dersom de finner sponsorer til det, kan det også bli aktuelt å trykke opp motivet på et «aksjebrev» og dele det ut til alle husstander i byen. Kampen for de 13 rivningsstruede husene på Reina har de ikke tenkt å avslutte ennå. Kampen går naturlig nok videre også for de ca. 100 personene i beboerfore-

ningen for Svartla'mon.

– Vi akter ikke å gi oss. Vi ser fortsatt muligheter til å bevare denne bydelen. Den flotte aksjonen til Håkon Gullvåg og Håkon Bleken har gitt oss nytt håp, og vi er svært takknemlige over at de støtter oss på denne måten, sier Harald Nissen i beboerforeningen, der ideen om en slik aksjon ble født. Nissen forteller at beboerne allerede har begynt å tenke noen trekk fremover, men at han ikke vil avsløre dem overfor kommunen ennå.

– Men såpass kan jeg si at vi står jo foran et byjubileum, og vi har tenkt å vise at det går an å markere jubileet også i denne bydelen, på siden av det offisielle programmet. Vi har nemlig ingen tro på at kommunen vil foreta seg noe i dette området så lenge byjubileet står på. Midt oppe i feiringen ville det tatt seg dårlig ut med en rivningsaksjon, med alt det den ville ført med seg av oppmerksomhet. Kommunen må jo i løpet av de siste dagene ha lært noe om hvordan man lett

skaffer seg negativ reklame, sier Harald Nissen og sikter til den store medieinteressen maleraksjonen i Biskop Darres gate har vakt. Han mener i likhet med kunstnerne at kommunen, spesielt vedlikeholdssjefen og ordføreren, har kommet svært uheldig ut av saken.

I går var det i hvert fall ingen tvil om hvem som fremsto som vinner og taper i første runde av den endelige kampen om den gamle arbeiderbydelen.

AVDUKING: Engang sto Hjalles' barndomshjem her, men i går ble rivningstomtene i Biskop Darres gate omgjort til en festplass for flere hundre mennesker. Sola kastet også glans over begivenheten. Til tross for kommunens maleforbud har Håkon Bleken og Håkon Gullvåg gitt Trondheim et unikt offentlig kunstverk.

Foto: STEINAR FUGELSVØY



Maleforbud for Gullvåg og Bleken

PER CHRISTIANSEN

Trondheim kommune slår hånden av sine to fremste billedkunstnere. I går ble Håkon Gullvåg og Håkon Bleken forkynt offentlig maleforbud midt i forsøket på å dekorere en vegg på et av de rivningsaktuelle husene på Reina. Kunstnerne hadde imidlertid ingen betenkeligheter med å trosse kommunens forsøk på å stoppe arbeidet. Håkon Gullvåg sier at han etter denne behandlingen vurderer å flytte fra byen for godt.

Kulturbyen Trondheim fikk ikke den oppmerksomhet den hadde håpet på som «Europeisk kulturby». I går fikk byen i stedet til fulle presentert vrengebildet av sin angivelige kulturvennlighet. Medieoppbudet var stort da byens to fremste billedkunstnere Håkon Bleken og Håkon Gullvåg fikk maleforbud på åpen gate av fungerende direktør for Trondheim bygg og eiendom, Anne Lise Huseby.

Arbeidet med å dekorere tverrveggen på Biskop Darres gate 10 var godt i gang da Huseby ankom det rivnings-truede området på Reina ved halv tolv-tiden i går formiddag. Blekens del av veggen var i løpet av de sene kveldstimene mandag påført blå bakgrunnsfarge, med konturene av to hvite «rettferdighets engler» godt synlig fra en stor del av havneområdet omkring Dora I. Under dette «himmelbildet» var Håkon Gullvåg i ferd med å male opp sitt store veggmaleri da Huseby kom for å meddele stoppordren.

Politisk vedtak

– Jeg viser til et politisk vedtak i styret for Trondheim bygg og eiendom

fra i går kveld, der det kort og godt heter at det ikke uten formell tilatelse kan godtas maling av kommunal eiendom. Jeg håper dermed at denne saken slutter med dette. Jeg regner med det, sa Anne Lise Huseby optimistisk, før hun la til at det finnes mange kommunale vegger der hun gjerne ville slippe til både Håkon Gullvåg og Håkon Bleken. Til det repliserte Bleken syrlig at han ikke hadde merket noen interesse for det til nå i løpet av sine mange år i Trondheim.

– Jeg føler at dette er en meningsfull måte å bruke kunsten min på. Vi blir nærmest beskyldt for å drive hærverk, mens saken like gjerne kan snues på hodet. Det vi gjør, er ikke nødvendigvis galt fordi de rådende myndigheter mener det. Det er kanskje andre enn vi som gjør hærverk i dette området, sa Bleken, som gjorde det klart for Huseby at han hadde uhyre liten lyst til å stoppe arbeidet. Bleken etterlyste også et engasjement fra kommunens kulturavdeling i denne saken og ga uttrykk for at han var skuffet over tausheten fra den kanten. (Både kulturdirektør Vigdis Moe Skarstein og billedkunstkonsulent Kjersti Lerseth var i går i Oslo.)

Maleforbud under krigen

Liten lyst til å stanse arbeidet hadde også Håkon Gullvåg, som i den nokså opphetede samtalen med Anne Lise Huseby trakk sammenligninger med nazistenes maleforbud under krigen. – Jeg er pinlig berørt på kommunens vegne, en slik reaksjon som dette vil være av avgjørende betydning for hvor jeg kommer til å bosette meg i fremtiden. Her utfører vi frivillig og gratis en utsmykning som normalt ville kostet det offentlige en million kroner, og så blir vi møtt med dette, sa en tydelig opprørt Gullvåg. I likhet med Bleken, har Gullvåg fra før en fot i Oslo, og han legger ikke skjul på at denne episoden kan føre til at han



slår seg til der permanent. Enda før de fungerende direktøren i bygg og eiendom dro fra stedet fortsatte arbeidet på den ca. 50 kvm store gavlvæggen ut mot Strandveien. Til det forberedende arbeidet hadde de to kunstnerne god hjelp fra flere av de yngre billedkunstnerne som bor i området, blant dem Talleiv Taro Manum som var med å ta initiativet til den kontroversielle utsmykningen.

Fra beboernes side kom det også sterke innvendinger mot kommunens raske og krasse reaksjon i denne saken.

– Hvem sier at et kunstverk skal være varig? Disse husene vil trolig bli stående ett år til, og da vil Gullvågs og Blekens kunstverk tjene den hensikt det er tiltenkt, nemlig som en gave til byens 1000-årsjubileum, sa Manum. I går ettermiddag signerte Håkon



VEGGMALERIET: Skissen av det store veggmaleriet som nå skaper strid. Øverst Blekens «rettferdighets engler» med flammesverd og vekt med den tyske ørn imellom seg. Under Gullvågs tverrsnitt gjennom huset, som antyder fortsatt boligbruk av huset.

STOPPORDRE: Det var tilløp til amper stemning da fungerende direktør i Trondheim bygg og eiendom, Anne Lise Huseby, i går formiddag overleverte Håkon Gullvåg og Håkon Bleken (t.h.) det politiske vedtaket om å stoppe utsmykningen av veggen i Biskop Darres gate.

Foto: LEIF KNUTSETH

Gullvåg og Håkon Bleken det foreløpige uferdige veggmaleriet, som begge regner med å arbeide videre på i dag. Det tas sikte på avdukning av den ferdige utsmykningen fredag klokken 12, sannsynligvis uten de kommunale representanter som normalt er til stede ved en slik anledning...

– Dette er en form for selvtekt som vi ikke kan godta, sier ordfører Marvin Wiseth i en kommentar til det som foregikk på Reina i går.

– Stoppordre ble gitt, og vi registrerer at den ikke blir respektert. Noen politiskaksjon tror jeg likevel ikke blir aktuelt. Det unner jeg hverken Gullvåg eller Bleken, slår Wiseth fast og legger til at det i en slik sak ikke spiller noen rolle hvem det er som utfører den ikke tillatte virksomheten.

– Husene i dette området skal rives, det står fast. Vi kommer til å rive dem med eller uten dekorasjon, lover Marvin Wiseth.

Slottsarkitekt støtter Svartla'mon

Av GUNNAR LARSEN

Lørdag ettermiddag fikk beboerne på Svartla'mon et noe uventet, men desto mer gledelig sympati-besøk. Som et ledd i feiringen av sin egen 50-årsdag, valgte arkitekten Ole Wiig å avlegge Svartla'mon en visitt. Med i det prominente reisefølget var også flere bystyremedlemmer samt høyaktuelle rådmannskandidater.

Det ble en annerledes ettermiddag på Svartla'mon denne lørdagen. Kvant på fire svingte en buss fullastet med innflytelsesrike personer inn på tunet foran Frihetsparken. I spissen for delegasjonen var den ikke ukjente arkitekten Ole Wiig. Den utflyttede trønderen er en respektert mann i vide kretser. I perioden 1990-94 var han for øvrig president i Arkitektforbundet. I dag er han tungt inne i arbeidet med det nye Realfagsbygget på Gløshaugen. I tillegg har han ansvaret for ombyggingen av Slottet. Besøket på Svartla'mon forklarer han slik:

– Jeg ønsket å vise mine venner ulike deler av Trondheim. Før vi ankom Svartla'mon hadde vi akkurat besøkt Ilsvikøra på Ila. Dette området har mange likhetstrekk med Svartla'mon. Størrelsen er identisk, bebyggelsene ligger inneklemmt mellom industribygg og engasjementet blant beboerne er det samme som da vi var unge, forteller Wiig.

Omgjør vedtaket

På 60-tallet, da han selv bodde i byen, var Wiig en av forkjemperne for at bebyggelsen på Ilsvikøra skulle restaureres i stedet for å rives. Kampen strakte seg over flere år, men Wiig og hans meningsfeller trakk til slutt det lengste strået.

– Ilsvikøra er praktisksempel på at det går an å lage



FINT BESØK: «Veteran-beboer» Harald Nissen jr. holdt en frisk appell for Svartla'mon og fikk applaus fra arkitekt Ole Wiig og hans følge. Foto:GUNNAR LARSEN

gull av gråstein. Mens Ilsvikøra i dag fremstår som glansbilde, står Svartla'mon på terskelen til å kunne få til noe av det samme. Jeg tror kampen allerede er vunnet av beboerne. Den lokale motstanden er sterk og vinden blåser så avgjort Svartla'mons vei. Trondheim bystyre kan like godt omgjøre vedtaket først som sist, konkluderer Ole Wiig.

Det var Wiig selv som hadde tatt initiativet til at

en av beboerne på Svartla'mon skulle holde en appell for de drøyt 30 festdeltagerne. Stemningen var upåklagelig og «veteran-beboer» Harald Nissen jr. ble flere ganger avbrutt av applaus.

– Byjubileet akter vi å utnytte på vår måte. Med så mye presse i byen skal vi sørge for at også vi kommer til ordet i alle festlighetene. I jubileumsåret er det dessuten rådmannsskifte. Dette

kan føre til at administrasjonen velger å følge en annen linje overfor oss, sa Harald Nissen jr. med klar adresse til de aktuelle rådmannskandidatene blant tilhørerne.

– Har feilbereget

Nissen jr. tror kommunen har feilbereget i strategien for å nedkjempe Svartla'mon-beboerne.

– Kommunen har tydeligvis glemt at mange av oss

har en del politisk erfaring. Rådmannen har tydeligvis bare ventet på at lufta skulle gå ut av ballongen, men i stedet har engasjementet vokst i takt med kommunens manglende vilje til å vurdere alternative løsninger, påpekte Nissen jr.

Han kunne dessuten fortelle at miljøvernminister Torbjørn Berntsen skal ha gjort en henvendelse til Trondheim kommune for å bli nærmere orientert om

saken. Dessuten vil beboerne snart ta kontakt med Sivilombudsmannen. I november vil beboerforeningen dessuten invitere til åpen høring i Folkets hus om saksbehandlingen av Svartla'mon.

– 1997 skal lanseres som det store «Kulturminnevernåret». Det vil ta seg pent ut om kommunen hiver oss ut under slike omstendigheter – særlig under Ski-VM, sa Harald Nissen jr..

Grønn pris til «veggmalerne»

JOHAN SVENDSEN

- Entusiaster har gang på gang måttet trå til for å berge verdifulle miljøer i Trondheim fra overgrep, og nå har to anerkjente billedkunstnere valgt å bruke tid og krefter på å oppdra Trondheim til å forstå viktige kvaliteter i omgivelsene. Det er prisverdig, og en pris verdt.

Med disse ord fra Erling Okkenhaug, talsmann for organisasjonen Allgrønn, mottok Håkon Bleken og Håkon Gullvåg den høythengende miljøprisen "Ondurdis" fredag formiddag. Den uhøytidelige prisutdelingen fant sted foran kunstnernes famøse veggmaleri på Reina i Trondheim.

Godt selskap

Dermed er kunstnerkollegene Håkon & Håkon i meget godt selskap, bl.a. med miljøvernminister Torbjørn Berntsen, Prinsen av Wales og Århus' borgermester - som alle har fått en fortjent bronserelieff fra Allgrønn.

Håkon Bleken kvitterte for Arne Vinje Gunneruds relieff ved å sende stafettpinnen videre til Reina-boerne, de unge, uredde og engasjerte - som prismottakerne selv har valgt å karakterisere beboerne på Svart-Lamo'n.

Entusiasme

- I stedet for å true med riving burde Trondheim Kommune gå inn i entusiastenes tenking og væremåte - for engasjerte beboere er et uvurderlig aktivum for byer og steder, fortsatte prisutdeler Arne Okkenhaug - som selv har vokst opp i en bevaringstruet bydel i Trondheim.

Både Bleken og Gullvåg så ut til å sette stor pris på oppmerksomheten fra «Allgrønn» - et faglig nettverk som Bleken karakteriserte som «Kunstens Bellona». Nå må kunstnerne enes om hvem som skal få henge prisen på veggen, men *det problemet er vel kanskje ikke det største de to billedkunstnerne fra Trondheim har å slite med...*?

Pris til Bleken/Gullvåg

Håkon Bleken og Håkon Gullvågs maleriaksjon på Reina vekker oppsikt langt utenfor den nordafjelske regionen. Nå har Allgrønn – forum for helhetstenking – vedtatt å gi sin årlige «Ondursis»-pris, et bronserelieff av Arne Vinje Gunnerud, til malerduoen, fordi «Bleken og Gullvåg bryr seg». Overrekkelsen skjer fredag.



Pris til Bleken og Gullvåg

Får «Ondurdis»-prisen for veggmalingen på Reina

Ⓜ MARTIN NORDVIK

Veggmalingen på Reina i Trondheim er kommet jotundatteren Skade for øre, og hun har er ord med i laget når organisasjonen Allgrønn deler ut sin «Ondurdis»-pris. Kunstnerne Håkon Bleken og Håkon Gullvåg får prisen for sin innsats som veggmalere ved en uhøytidelig seremoni på Reina førstkommande fredag.

- Allgrønn er et faglig nettverk som involverer seg i prosjekter for stedutvikling, der menneskelige kvaliteter har stått mot politisk vrangvilje eller utilbørlig spekulasjon, forteller organisasjonens talsmann, Erling Okkenhaug, som selv kommer fra Møhlenberg i Trondheim.

- Vi er opptatt av grupperinger og enkeltpersoner som viser mot og evne

for fellesskapet. Holdningen til Bleken og Gullvåg er forbilledlig, - de viser ansvar som billedkunstnere. Gavl-maleriet på Reina føyer seg inn i en rekke aksjoner kunstnerne har gjennomført for bymiljøet i Trondheim. Kunstnerne er befolkningens sanseleverandører. Vi opplever dessverre for sjelden at de involverer seg i debatten om våre omgivelser. Nå har to anerkjente kunstnere valgt å bruke tid og krefter på å oppdra Trondheim til å forstå viktige kvaliteter i omgivelsene. Bydelen Reina blir bebodd av entusiaster, og engasjerte beboere er et uvurderlig aktivum for byer og steder. I praksis er dette noe som etterhvert er blitt offentlig politikk i Norge, det bevilges betydelige midler hvert år til å etablere slik entusiasme.

Gudinne for fraspark

- Hvorfor navnet «Ondurdis»-prisen?
- I følge norrøn mytologi ble jotundatteren Skade hyldet av æsene som «Ondurdis», skigudinnen, gudinnen for

frasparket. Hun elsket å gå på ski og jaktet i de norske fjellene. «Ondurdis» har et våkent øye med hva som skjer med jotnenes jord, kalt Allgrønn. Der har vi hentet idégruppens navn, sier Okkenhaug, som legger til at prisen henger høyt.

- Blant tidligere vinnere er Nansen-skolen ved rektor Inge Eidsvåg for et seminar om norrøn mytologi, Prinsen av Wales ved organisasjonen Urban Villages Group, miljøvernminister Torbjørn Berntsen for beslutningen om å spare Oslos sjøfront for skjemmende utfyllinger, borgermester Tor-kild Simonsen, Århus, for planen om å gjenåpne den gamle Å som kanal gjennom byen og mange flere. Den siste som fikk prisen, var arkitekt Kari Nissen Brodtkorp fordi hun trakk seg fra samarbeidet med UNI Storebrand om utbyggingen ved Aker Brygge.

- Vi har sett et stort behov for en fornyet debatt om menneskers oppvekst- og levevilkår og ikke minst en

presisering av muligheter gjennom synliggjøring av alternativer. Allgrønn, som er blitt betegnet som Arkitekturens Bellona, fungerer som et forum for helhetstenkning og involverer fagfolk innen arkitektur, design, ingeniørfag, kunst, helse spørsmål og økonomi, og gruppen samarbeider med tilsvarende organisasjoner i andre land, sier talsmann Okkenhaug, som regner med at mange kjenner Allgrønn som ivrig motstander av Oslo Havnevesens planer om å fylle ut Filipstadkaia 150 ut i fjorden.

- Dette er nå stanset. Vi lanserer også egne ideer, som etterhvert er blitt realisert, som for eksempel kultursenteret «Dale-Gudbrands Gard» på Hundorp i Gudbrandsdalen. På vårt initiativ ble det også startet arbeid med å få stanset planene om et stort kjøpesenter i Arendals bykjerne og grave opp igjen kanalen som før gikk tvers gjennom byen.

Hjernejogg

	5 POENG	4 POENG	3 POENG	2 POENG	1 POENG
A - GEOGRAFI	Vi skal fram til navnet på en delstat i USA som i dagligtale kalles «The Nutmeg State». Dette sikter til et salgstriks som skal ha vært utbredt i staten, nemlig å utgi muskatnøtter av tre for å være ekte.	Staten kalles også «The State Of Steady Habits» («De vedvarende skikkers stat»), med særlig henblikk på innbyggernes moralske karakter og på visse uvanlig strenge lover fra gamle dager i staten.	Delstatens navn er avledet av et indiansk ord som betyr «ved den lange tidevannselven». Hovedstaden heter Hartford.	Staten hadde i 1991 3 291 000 innbyggere og dekker et areal på 12 997 kvadratkilometer. Den kalles også «The Constitution State» fordi det hevdes at denne staten har verdens eldste skrevne grunnlov (1639).	Staten grenser til Massachusetts, Rhode Island og New York og har stor turisttrafikk til sjøer og badestrender om sommeren. Om vinteren tiltrekkes mange av de gode skimulighetene.
B - FUGL	Det latinske navnet er pluvialis apricaria. Stor som en liten due. Kalles også «fjellplistre».	Mørk, med gulgrønne spetter. Har hvit linje langs kroppens sider fra pannen til haleroten. Hannen har svart fremhals og bryst, hunnen har mer flekket underside.	I vinterdrakten er båndet over øyet gulhvitt, kinn, hals og bryst gulaktige med brungrå flekker, fremhals grå, strupe og underside forøvrig hvit.	Reiret er en grop i bakken som kan være foret med noen gresstrå. De fire eggene er pæreformede, grågule eller brungule med mange brunsvarte flekker. Trekkfugl.	Fuglen kjennes på en enstonig, vemodig fløyting. Den høres ut som «tly». Hekker i verregionen over hele landet og på lyngmoer langs kysten.
C - POLITIKER	Han var statsminister i hjemlandet sitt 1981-89. Den nåværende statsminister heter Costas Simitis.	Han var partileder. Ved hans død het partiets nestleder Nora Katselli. Hans far var statsminister 1963-65.	Han stiftet sosialistpartiet PASOK og ledet dette partiet og regjeringen til han trakk seg i januar 1996 på grunn av dårlig helse.	For noen år siden skilte den aldrende statsmannen seg fra sin kone og giftet seg med den 36 år yngre flyvertinnen Dimitria Liani. Hun fikk etter hvert stor politisk innflytelse.	Han døde nylig av hjertesvikt, 77 år gammel. Han er blitt kalt «mannen som løftet Hellas» og bodde ved sin død i en rosa villa utenfor Aten.
D - BILLEDSKJØNN	Hun er 61 år gammel og fremdeles meget vakker. Har bodd i USA i mange år. Fikk æresprisen under Oscar-utdelingen i 1994.	Har de siste årene konsentrert seg om å selge produkter som briller og parfyme i sitt berømte navn. Duktet opp igjen som filmstjerne i 1994 i Robert Altmans «Pret-A-Porter».	Er den eneste som har vunnet «Oscar» for hovedrolle i en utenlandsk film. Prisen fikk hun for Vittorio de Sicas «To kvinner» i 1961.	Hun er i gang igjen med sin filmkarriere. I «Grete gamle gubber», som hadde Norgespremiere i sommer, spiller hun mot Jack Lemmon. I filmen er hun en italiensk immigrant.	Hun har lenge vært gift med den italienske filmprodusenten Carlo Ponti. Paret ble i sin tid stevnet for retten for bigami og har også vært stevnet for skattesvik.
E - PRIS	Vi skal frem til navnet på en pris. En av de siste som fikk denne prisen var arkitekt Kari Nissen Brodtkorp. Hun fikk den for å ha trukket seg fra samarbeidet med UNI-Storebrand om utbyggingen ved Aker Brygge.	En av de tidligere prisvinnerne er borgermester Torkild Simonsen i Århus. Han fikk prisen for planen om å gjenåpne den gamle å som kanal gjennom byen.	Prisen deles ut av organisasjonen «Allgrønn» og gis til personer som viser mot og styrke i stedsutvikling til beste for fellesskapet. Thorbjørn Berntsen fikk prisen for beslutningen om å skåne Oslos sjøfront.	Malerne Håkon Bleken og Håkon Gullvåg har nylig fått prisen for sin innsats som veggmaler på «Lamo'n» i Trondheim. Det skjedde under en uhyetidelig seremoni på Reina.	Prisen har et navn som er hentet fra norrøn mytologi. Jotonkvinnen Skade ble av æsene hyllet under dette navnet. Hun var skigudinnen, og prisen navn henspiller på et ord som betyr «ski».
F - FORFATTER	Han har bodd i Hurum i 17 år. Halvparten av året er han opptatt med sitt forfatterskap. I den andre halvparten er han journalist i «Stavanger Aftenblad».	Har utgitt politiske og samfunnskritiske noveller, dikt og romaner. Har også skrevet biografier og barnebøker. Gir i år på Cappelens forlag ut en gjendiktning av poeten Dylan Thomas.	Han er født 12. februar 1938. Han vokste opp på Jæren og har en fortid som AKP'er. Hans mest kjente roman er «Sauda! Streik!».	Som jærbu hadde han en spesiell interesse for Arne Garborg. I 1991 utga han en spennende biografi om denne dikteren. Året etter kom hans bok om Hulda Garborg.	Han holder nå på med en bok om Alexander Kielland som etter planen skal utgis i høst. Den vil inneholde nytt stoff, bl.a. om kvinner i Kiellands liv.
G - POP-BAND	En av nøkkelpersonene i dette bandet var gitaristen Bernard Butler som sluttet for et par år siden for å bli frilanser på det engelske popmarkedet. I 1992 ga bandet ut platen «Metal Mickey».	Richard Oakes kom inn i bandet som erstatter for Butler i dette bandet som har opplevd å være det mestselgende britiske indiepopbandet. I 1994 ga bandet bl.a. ut platen «We Are The Pigs».	I 1993 fikk bandet svært gode anmeldelser i Norge for albumet med samme navn som bandet. Samme år kom singelen «Animal Nitrate».	Albumet «Dog Man Star» utkom i 1994. En av de norske anmelderne omtalte dette som «en av årets sterkeste plater» og skrev at albumet var «et dokument over britisk pophistorie».	29. juli 1996 skal bandet «slippe» singelen «Trash» og 2. september kommer albumet «Coming Up». Bandets kreative midtpunkt er Brett Anderson.
H - FILMTITTEL	Filmen er under innspilling. Premieren er fastsatt til februar 1997. Bjørn Floberg skal være med i filmen.	Gisken Armand, Frode Rasmussen og Maria Bonnevie er blant dem som står på rollelista. Bak kamera står Erling Thurmman Andersen.	Den ytre rammen i filmen sirkler rundt to Kripos-etterforskere som skal bistå det lokale politiet i en mordsak. Den ene av dem spilles av Sverre Anker Ousdal.	Kripos-etterforskeren Jonas Engstrøm spilles av den kjente svenske skuespilleren Stellan Skarsgård. Den 31-årige tromsøværingen Erik Skjoldbærg får med den-	Det dreier seg om en psykothriller. Tittelen er laget med omhu og utgjøres av det latinske ordet for søvnløshet.



Denne uken er det to rørosinger som får testet sine kunnskaper. Det er filmskaperen Kine Aune og fungerende turistsjef Per Simensen - begge travelt opptatt på hvert sine områder. For en turistsjef på Røros i disse tider er det kanskje ikke lett å samle tankene om andre ting enn turister. Men det ble da 18 poeng - men det var ikke nok til å slå Kine Aunes 22 poeng.



	POENG KINE	POENG PER
A	1	0
B	3	5
C	2	5
D	4	5
E	2	0
F	5	0
G	0	3
H	5	0
Slutt-poeng	22	18

LØSNINGER:

A - CONNECTICUT
B - HEILO
C - ANDREAS PAPANDREOU
D - SOFIA LOREN
E - ONDURDIS-PRISEN
F - TOR OBRETTAD
G - SUEDE
H - INSOMNIA



Bjørn Garberg